

Povýšení Syna člověka (J 3. 14-15)
(2. postní)

Litomyšl 12.3. 2017

introit Ž 20. 6-8

čtení Nu 21. 4-10

text J 3. 14-15

poslání 1K 1. 18-25

písně 639, 244, 511, 248, 449

639 Hned zrána vzdej díky

244 Ve jméno Krista doufáme (1-8)

511 Kristova krev a spravednost

248 Ježíše se nespustím

449 Pochválen budiž Pán Bůh náš

Milí bratři a sestry,

věříme v Krista ukřižovaného. Proto je kříž také hlavním symbolem křesťanství. Ke kříži vzhlížíme jako k hlavní naději nás hříšných. Co to znamená? Proč takto vyjadřujeme svoji naději? Přirozené a běžné by bylo věřit v toho, kdo získal moc nad druhými, kdo nad druhými zvítězil. Proč tedy věřit v někoho, kdo byl svůj boj prohrál a byl ukřižován? **Proč právě Ukřižovaný je středem naší víry?** Proč právě Ukřižovaný je naší nadějí?

V této postní, předvelikonoční době přemýšlíme o Ježíšově poslání, o jeho cestě. Věříme, že to byla cesta poslušnosti jeho nebeského Otce. **Ježíšova cesta byla v souvislostech našeho světa mimořádná a vlastně nepochopitelná.** Ježíš totiž nepoužíval prostředky a způsoby běžné v tomto světě. Ježíš neusiloval o to, aby získal moc na druhými. Nešlo mu ani o slávu a bohatství. **Chtěl jen naplnit Boží vůli. A proto šel Boží cestou.** Postavil se proti zlu, postavil se proti satanovi, ale jen s věrností Bohu, s láskou, pravdivostí a důvěrou. **A tak to nešlo jinak: musel trpět.**

Ježíš zde u Jana mluví s Nikodémem o svém poslání. A vlastně rozvádí to, co známe z jiných evangelií jako předpověď Ježíšova utrpení. **Ježíš se zde nazývá Synem člověka.** Co asi Nikodéma při tom napadlo? Víme, že Syn člověka je apokalyptická postava z Danielova proroctví. **Je to ten, který přichází od Boha, přichází s nebeskými oblaky.** Přichází, aby mu bylo dáno „panství věčné, které nepomíjí a království, které se neruší.“ A tak si možná Nikodém myslel, že mu Ježíš poví, jakým způsobem toto panství získá.

Ale Ježíš řekne něco jiného, než Nikodém čeká. Ježíš nás lidi totiž vždycky překvapí. To je pro něj typické. **Ježíš je sice po té vnější stránce člověk, ale jeho myšlení i jednání je Boží.** Jeho cesta ke „království, které nepomíjí“ bude zcela nečekaná. Ježíš sice mluví o povýšení, ale bude to zvláštní povýšení. **Neboť to bude povýšení na kříž.**

Minulou neděli jsme četli oddíl o Ježíšovu pokušení na poušti. Ježíš v tomto pokušení nad ďáblem zvítězil. I dnes jsme četli o něčem, co se také stalo na poušti. Izrael se při svém putování po poušti dostává do ďábelského pokušení. A podléhá mu. Boží lid reptá

a stěžuje si na Hospodina i na Mojžíše. A s nostalgií vzpomíná na Egypt. „**I mluvil lid proti Bohu a proti Mojžíšovi: Proč jste vyvedli nás z Egypta, abychom zemřeli na poušti?** Nebo ani chleba ani vody není, a duše naše chléb tento ničemný sobě již zošklivila.“ Reptání, stěžování si svůj úděl a nespokojenost s Božími dary.. Dokonce i mannu, tento symbol Boží lásky a péče, označí za „chléb tento ničemný.“

Možná i my někdy přemýšlíme, co jsme vlastně získali tím, že jsme se vydali na cestu víry? Uvěřili jsme Božím zaslíbením, ale vyplatilo se nám to? Nebylo by nám lépe, kdybychom nevěřili? Zvláště když přijdou těžké věci, trápení, nemoce a ztráty, tak člověk může snadno podlehnout ďábelským argumentům a začít pochybovat o Božích zaslíbeních. A ptá se proč? **Proč jsem se vůbec vydal na cestu víry?** Bylo to dobře, že mne rodiče k víře vychovali? Bylo dobře, že jsem uvěřil Božím zaslíbením? Stálo mi to zato? Co jsem vlastně získal? **Nebylo by mi lépe, kdybych nevěřil?**

A někteří z Božího lidu dotáhli tyto pochybnosti do důsledků a cestu víry opustili. A začali žít tak, jak žije tento svět. A někteří se vrátili do duchovního Egypta. Nebo když to řekneme jinak: Odešli za hodnotami tohoto světa. A tak už mnozí s námi po cestě víry neputují.

Pochybnosti o Boží věrnosti, o Boží péči a lásce jsou velkým hříchem. Hřích je, když řekneme, že nás Pán Bůh nemá rád. Že jeho láska za nic nestojí. Že z jeho lásky nic nemáme. Takové myšlení, takové řeči, to je cesta ke smrti. Neboť pokud nás Bůh nemá rád, jaká je pro nás naděje?

Na Boží lid tedy přichází trest. Jsou to ohniví hadi, jejichž uškutí znamená pro mnohé Izraelce smrt. **Had je v Bibli především symbolem zla.** Můžeme si vzpomenout na hada pokušitele v zahradě Eden nebo hada starého, tedy vlastně draka ze Zjevení 12.9. **Ale ve starověkém Egyptě i Řecku byl had uctíván i jako božstvo zdraví a života.** Asklépios, který byl řeckým bohem zdraví, měl - a to je pozoruhodné - za své znamení hada na holi. A vlastně až dodnes je had na holi symbolem lékařů i lékárníků.

Jak si máme představit ony ohnivé hady? Hebrejsky jsou to Serafim, tedy Serafové. Nadpozemské bytosti, jejichž podstatným rysem je oheň. Na poušti bývá zpravidla hodně horko. Ale taky je to

horko až pekelné. **Jakoby zde pekelné plameny zla skrze ohnivé hady zasáhly nespokojené a reptající Izraelce.** Snad je tu i souvislost se smrtelným žárem pouště a možná i s pouštními démony.

Když Izraelci umírají, prosí Mojžíše, aby se za ně modlil a prosil Boha o smilování. Po kolikáte už? **A Hospodin se nad nimi opět smiluje.** Dá jim možnost, zachránit se ze smrtelného ohrožení. Je příznačné, že tato záchrana souvisí s vírou. Není to tedy tak, že by Hospodin poslal ohnivé hady pryč. Mojžíš má vytvořit měděného hada a vystavit ho na žerdi, aby ho každý mohl vidět. **A pohled na něj bude působit vlastně jako protijed.** Měděný had, nechutnan bude lékem na pochybnosti a malověrnost. Znovu uzdraví víru v Boží lásku. „Každý uškutý, když pohledí na něj, živ bude.“ **Pohled s nadějí a vírou přinese záchranu.** Hospodin nezmění okolnosti, ale ukáže cestu k uzdravení. Nabídne lék. To ostatní je už na víře Izraelců.

Had pověšený na hůl. Mojžíš ještě v Egyptě už jednou udělal z hada hůl (Ex 4.1-5). A tím ho zbavil smrtelné moci. **Had na holi, had pověšený na dřevo, je znamením, že už nemá smrtelnou moc.** Pro toho, kdo tomu uvěří, znamená záchranu. Had či drak byl ve starověku znak Egypta. Kdo dává egyptskému hadu a draku místo ve svém srdci, směřuje k zahynutí. **Měděný had na žerdi je znamením toho, že Hospodin nad Egyptem i všemi mocnostmi pekla zvítězil.** Je znamením Hospodinova vítězství nad vším zlem tohoto světa.

Proti Božímu lidu povstávají na jeho cestě zlé mocnosti, vyslanci pekla, jejichž uškutí je smrtelné. Přivolává je lid sám svým reptáním a vzdorem proti Bohu a jeho vedení. **Kdekoli se člověk postaví proti Bohu, dává prostor zlým silám a přivolává na sebe trest.** Měděný had je lék, pomoc, zvěst o Božím vítězství. Je to evangelium, je to znamení Boží záchrany. Z toho lze žít. Je však třeba mít ho před očima a jít v jeho síle dál určenou cestou.

Ježíš jde po cestě, která ho přivede až na kříž. Ježíš o tom zatím nemluví ještě otevřeně. Vyjadřuje se v přirovnáních. A zde svoje ukřižování přirovná k tomu, jak Mojžíš povýšil měděného hada na poušti. **Máme před sebou obraz vyvýšeného Krista. Krista vyvýšeného na kříž.** I dnes jde o život a smrt Božího lidu. I dnes jde o náš život a o naši smrt. Neboť i my všelijak reptáme a pochybujeme

o Boží lásce. I my se někdy ohlížíme zpět či závidíme těm, kteří žijí bez víry. Je to i náš hřích. A odplata za hřích je smrt.

Ježíš říká: „Jakož Mojžíš povýšil hada na poušti, tak musí býti povýšen Syn člověka, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ Ten had je tady předobrazem Krista. Tak jako tehdy Izraelce na poušti před smrtí zachraňoval pohled k figuře hada, tak nás před věčnou smrtí zachraňuje pohled k Pánu Ježíši Kristu. A Ježíš říká výslovně, jaký je to pohled. Je to pohled víry. **A tato víra nám dává protijed proti smrtelné nemoci.** Všichni jsme totiž nemocní smrtelnou nemocí, kterou je hřích. Kdo ale věří v Syna člověka vyvýšeného na kříž, má život věčný. **Kdo v poníženém, ukřižovaném Ježíši pozná Krista vítěze, je zachráněn** (R. Bultmann).

Nevěříme v Krista, který zde na zemi porážel nepřátele v bitvách. Nevěříme v Krista, který byl v Jeruzalémě korunován na krále Izraele. Věříme v Syna člověka, který místo aby odsoudil hříšníky k věčnému zahynutí, byl sám odsouzen a zemřel za viny hříšných na kříži. **Věříme v Syna člověka, který místo toho, aby odsoudil tento svět, obětoval za něj svůj život.** V Ježíšově smrti na kříži rozpoznáváme moc Boží lásky. Vždyť Ježíš Kristus, Syn Boží, obětoval život za své přátele. **Kristův kříž je pro nás Kristovým vyvýšením.** Kristův kříž to je naděje nás hříšných. Naděje života věčného.

Amen